

Virtsanäyte

Jokaisella neuvolakäynnillä äidiltä otetaan virtsanäyte, josta tutkitaan virtsan sokeri ja valkuainen. Normaalisti sokeria ja valkuaista ei erity virtsaan raskauden aikana. Virtsan bakteerinäyte katsotaan myös virstanäytteestä. Tutkimuksella varmistetaan, ettei odottavalla äidillä ole piilevää virtsatieinfektiota.

Hemoglobiini

Sormenpäästä otettavalla verinäytteellä seurataan äidin hemoglobiinia kolme kertaa raskauden aikana. Hemoglobiini on veren punainen väriaine, joka kuljettaa happea soluille. Naisen hemoglobiinin normaaliarvot ovat 117–155 g/l. Mikäli hemoglobiini on raskauden alussa alle suosituksen alarajan, äidin ruokailutottumukset tarkistetaan ja hänelle suositellaan rautalisää. Hemoglobiini laskee keskiraskaudessa eniten, koska äidin veren nestemäärä lisääntyy, mutta veren solujen määrä ei lisäännä samassa suhteessa.

Veriryhmä

Neuvolan ensimmäisissä laboratoriotutkimuksissa äidiltä tutkitaan veriryhmä ja veren Rhesus-tekijä (Rh-tekijä). Veriryhmä ja Rh-tekijä täytyy tietää, mikäli äidille joudutaan synnytyksen yhteydessä antamaan verta tai sen osia.

Rh-tekijä on tärkeä myös lapsen voinnin kannalta. Jos äiti on Rh-negatiivinen ja lapsi on perinyt isältään Rh-positiivisuuden, äidin immuunijärjestelmä voi alkaa tuottaa raskauden aikana vasta-aineita lapsen Rh-tekijää vastaan. Rh-negatiivisilta äideiltä tutkitaan Rh-vasta-aineita raskauden aikana verikokeilla.

B-hepatiitti, Hiv ja kardioliipiini

Alkuraskauden laboratoriotutkimuksissa äidiltä tutkitaan verestä myös B-hepatiitti, hiv ja kardioliipiini. B-hepatiitti on maksatulehdus, joka voi tarttua lapseen raskauden tai synnytyksen aikana. Hiv-tutkimuksella selvitetään onko äidillä veressä Hi-virusvasta-aineita. Hi-virus voi tarttua äidistä lapseen raskauden, synnytyksen tai imetyksen aikana. Kardioliipiini-tutkimuksella selvitetään, onko äidin veressä kuppavasta-aineita. Hoitamattomana kuppa voi aiheuttaa sikiön sairastumisen tai ennenaikaisen synnytyksen.

Klamydia

Alkuraskauden näytteisiin kuuluu myös kaikilta odottavilta seulottava klamydia-virtsanäyte. Klamydia on yleisin Chlamydia trachomatis- bakteerin aiheuttama seksitauti Suomessa. Klamydiatartunta voi olla vähäoireinen tai täysin oireeton, etenkin naisilla. Kuitenkin myös oireeton potilas tartuttaa tautia eteenpäin suojaamattoman seksin välityksellä. Oireettomalle tartunnankantajalle voi myös kehittyä vakavia jälkiseurauksia. Tällainen oireeton klamydiatartunta voidaan todeta vain klamydiatestauksella. Klamydia tarttuu yhdynnässä, mutta vastasyntynyt voi saada tartunnan klamydiaa sairastavalta äidiltään synnytyskanavasta. Klamydia tarttuu myös suuseksin välityksellä.

Verenpaine ja paino

Neuvolakäynnillä äidiltä mitataan verenpaine ja paino. Verenpaine ei saa pitkäaikaisesti ylittää arvoa 140/90. Normaalipainoiselle (BMI 20 - 25) suositeltava painonnousu on 11,5 - 16 kg. Alipainoisen (BMI 18,5–19,9) suositeltava painonnousu on 12,5 - 18 kg. Jos BMI on 26 - 28 paino saisi nousta 7 - 11,5 kg. Mikäli odottava äiti on lihava (BMI > 29) painon ei tulisi nousta raskauden aikana 6 - 8 kiloa enempää. Alkuraskauden aikana painon lisääntyminen on melko vähäistä. Keski- ja loppuraskauden aikana suositeltava painonnousu on alle 500 g/viikko.

Kahden tunnin sokerirasitus

Suurimmalle osalle ensisynnyttäjistä ja osalle uudelleen synnyttäjistä tehdään raskauden puolessavälissä kahden tunnin sokerirasituskoe, jolla etsitään raskausdiabetekseen liittyviä muutoksia verensokereissa.

Kohdun kasvun, sikiön kasvun ja asennon sekä voinnin arviointi

Raskauden puolesta välistä lähtien kohdun kokoa ja sikiön kasvua arvioidaan tavallisella mittanauhalla häpyliitoksen (symfyysin) yläreunan ja kohdunpohjan (fundus) väli (SF-mittta). Kohdussa kasvavan vauvan asentoa arvioidaan raskausviikolta 30 - 32 lähtien vatsanpeitteiden päältä tunnustellen. Sikiön vointia arvioidaan mm. sydänääniä kuuntelemalla. Samalla keskustellaan kohdussa kasvavan vauvan liikkeistä ja uni-valverytmistä.

Lääkärintarkastuksissa tehdään vain tarvittaessa gynekologinen sisätutkimus, jolloin arvioidaan mm. kohdunsuun tilannetta.